DENGE İNŞAAT
Palamutbükü'nde Deniz Manzaralı
Hayallerinizi inşa ediyoruz...
4+1 Villalar Kaçırmayın!

0252 712 20 63 0554 503 26 63 dengeinsaatdatca denge insaat emlak

Solucan

Kendini Dergi Sanan Aylık Gazete

YIL: 6
SAYI: 81
FİYAT: 1,50
01.11.2026

ICONIC
İnşaat ve Gayrimenkul
Ofisimize Bekleriz!
İskele Mah. Balıkçıhisar Sk. No: 5/1 Datça
iconicinsaat@gmail.com 0532 281 92 04

Adaletin Şirazesi Kayınca

Özgür BASUT Yazdı 3'te

MIHRICEM OCAKBAŞI DURUSU ÇİFTLİĞİ
Közde Pişer, Damağa Yazılır
Tekel Fiyatına Sadece +%10
REZERVASYON
0252 712 48 10 • 0531 222 65 14
İskele Mah. Vatan Cd. No: 10/B

Milattan Önce 8. Binyılın Kalbine, Sırçalıtepe'ye Yolculuk

Okan ÖZALP Yazdı 7'de

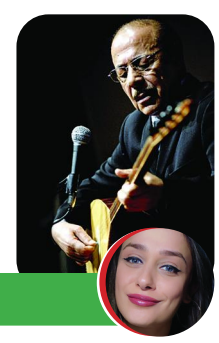

Dikkatimiz nereye gitmiş?

Gül SESKİR Yazdı 4'te

Anadolu'nun Bağrından Kopan Halk Ozanları - 1

Neşet Ertaş

Büşra BULUT Yazdı 2'de

Bi' Değerlerimize Baktırsak Mı?

Dyt. Canan Kaplan ERMİŞ Yazısı Sayfa 5'te

2'de İdris KENÇ
5'te Harun BASUT
Bülent ZEYTİN 6'da

Anadolu'nun Bağrından Kopan Halk Ozanları - 1

Büşra BULUT

Neşet Ertaş

1938 yılında Kırşehir'de dünyaya gelen Neşet Ertaş, henüz 6 yaşında iken keman ve bağlama çalmayı öğrendi. Devam eden süreçte ise saz üstadı olan babasıyla birlikte düğünlerde saz çalıp şarkı söylemeye başladı. Bu sayede hem kendisini geliştirdi hem de müzik deneyimi kazandı.

İstanbul yollarına düştüğünde ise henüz 14 yaşındaydı. Çoğu zaman aç kalıyor, bulduğu geçici işlerde karın tokluğuna çalışıyordu. Bir gün yine böyle ümitsizce dolaşırken Şençalar Plak tabelasını görerek içeri girdi ve o günden sonra hayatı tamamen değişti. 1957'de ilk plağı "Neden Garip Garip Ötersin Bülbül"ü çıkardı. Sözleri babasına ait olan bu türkü ile geniş kitlelere hitap ederek bir anda halkın gözbebeği haline geldi. Plağın ardından sayısız konser verdi ve pek çok besteye imza attı.

İstanbul'da 2 yıl çalıştıktan sonra Ankara'ya giderek bir gazinoda sahne almaya başladı ve burada güzeller güzeli Leyla ile tanışıp aşık oldu. Ailelerin karşı çıkmasına rağmen bu iki genç aşık onları dinlemeyerek 1960'da evlendiler. Döne, Canan ve Hüseyin adında 3 çocukları oldu. Fakat maalesef, mutlu başlayan bu evlilik yalnızca 8 yıl sürdü. Oğlunun boşanmasının ardından baba Muharrem Ertaş ise sitemini şu dizelerle dile getirdi:

"Evvelde tutmadın Neşet sözümü
Öksüz koydun yavruları kuzunu
Almasaydın Bolların kızını
Son pişmanlık fayda vermez evladım.
Ben Neşet'im diyorsun o da der Leyla
Sebep oldu anası ayırdı böyle
Bir ben söyleyeyim Neşet bir de sen söyle
Atasözü muteberdir evladım
Tükettin ömrümü koymadın özümü
Atasözü tutmayan döver dizini.
Leyla çıkmış konsere takmış pozunu
Bu da bize bir zuldür evladım.
Temiz ruhlu hoş sohbetsin şöhretsin
Hakkın vardır evlenmeye evladım
Mevlam sebep olanları kahretsin
Aslı bozuk alma dedim evladım
Küsmedim Neşet'im kahrettim sana
Baban değil miydim sormadın bana?
Olan olmuş yavrum ne deyim sana
Sen aklını yitirmişsin evladım"

Neşet Ertaş da babasına aynı şekilde sazıyla cevap verdi:

"Aşkı kimden aldın sevgiyi kimden?
Aslı bozuk deme gel şu insana
Soracak olursan eğer ki benden
Aslı bozuk deme gel şu insana.
Yazımızı felek yazdı Mevla'dan değil
Senin dediklerin a dost evladan değil
Her hata suç bende Leyla'da değil
Aslı bozuk deme gel şu insana.
Ulu arıyorsan analar ulu
Sevmişiz gönülden olmuşuz kulu
Analar insandır biz insanoğlu
Aslı bozuk deme gel şu insana.
Seni beni kim getirdi cihana
Her oğlu doğurmuştur bir ana
Senin fikrin başka dostluk bahane
Aslı bozuk deme gel şu insana"

Bu atışmadan sonra Neşet Ertaş ve babası bir daha yüz yüze gelmediler ve ne yazık ki ömürlerinin sonuna kadar dargın kaldılar.

2000 yılına gelindiğinde Süleyman Demirel tarafından Neşet Ertaş'a *"Devlet Sanatçısı"* unvanı verilmek istendi fakat büyük usta bunu kabul etmedi. Nedenini de şu sözlerle açıkladı:

"Hepimiz bu devletin sanatçısıyız. Ayrıca bir devlet sanatçısı sıfatı bana ayrımcılık geliyor. Halkın sanatçısı olarak kalırsam benim için en büyük mutluluk bu. Şimdiye kadar devletten bir kuruş almadım. Bir tek TBMM tarafından üstün hizmet ödülünü kabul ettim. Onu da bu kültüre hizmet eden ecdadımız adına aldım."

Bunun yanı sıra Neşet Ertaş, UNESCO ile imzalanan "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ne göre "Yaşayan İnsan Hazinesi" olarak kabul edildi. Ayrıca kendisine İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tarafından fahri doktora unvanı verildi.

Böylesine başarılı bir kariyerin ardından ömrünün son 3 yılını İzmir'de geçiren ünlü halk ozanı, 25 Eylül 2012'de hayatını kaybetti. Vasiyeti gereği babasının ayakucuna defnedildi ve mezar taşına da şu ibretlik sözler yazıldı:

"Sakın ol ha, insanoğlu! İncitme canı, her can bir kalp, Hakk'a bağlı. İncitme canı, incitme."

İdris KENÇ

Eve Keçiyle Dönen Avcı

Öyle sözler vardır ki bir kez aklına düşer, bir daha çıkmaz. İlk duyduğunda sıradan bir cümledir yalnızca. Sonra bir gün, hiç beklemediğin bir anda karşına çıkar ve yaşadığın bir şeyi anlatıverir.

Böyle bir söz de Afrika'da doğmuş:

"Evine keçiyle dönen avcı, hırsızdır."

Hikâyesi kısa.

Bir avcı sabah erkenden çıkar yola. Yanına av malzemelerini alır, ormana gider. Akşama kadar hiçbir şey avlayamaz. Akşam köye dönerken omzunda bir keçi vardır. Uzaktan bakan biri, "İyi avlanmış," diyebilir. Eli boş dönmemiştir çünkü.

Oysa getirdiği keçi av hayvanı değildir. Birinin sürüsünden alınmıştır.

İşte bütün mesele burada başlar. İnsanı hırsız yapan, elinde taşıdığı şey değil, onu nasıl elde ettiğidir.

Bugün de aynı keçiyi görüyoruz. Yalnızca orman değişti. Bir makamın önünde duran keçi. Bir ihalenin içine gizlenmiş keçi. Başkasının emeğinden koparılıp bir başkasının omzuna konan keçi.

Son günlerde Türkiye'de konuşulan fon tartışmaları da aynı soruyu yeniden önümüze koyuyor: O keçi nereden geldi?

Paranın kendisine bakınca her şey yasal, makul ve düzenli görünebilir. Fakat mesele yalnızca paranın kimin hesabına geçtiği değildir. Nasıl toplandığı, kimlerin güveni üzerinden elde edildiği ve o güvenin karşılığında ne yapıldığı da önemlidir. Bir fonun adı, büyüklüğü ya da yöneticisinin itibarı, tek başına onu haklı çıkarmaz. Çünkü paranın çokluğu, kaynağının temizliğine delil değildir. Tıpkı avcının omzundaki keçi gibi, bazen asıl soru elde ne olduğu değil, o şeyin oraya nasıl geldiğidir.

Hak edilmeden alınmış bir unvan, başkasının alın teriyle kazanılmış bir başarı, tanıdık eliyle aralanmış bir kapı, birinin fikrini kendi fikriymiş gibi anlatmak… Keçiler çoğalmış, yollar değişmiş, ama hikâye aynı kalmış.

Kimi eve elleri dolu döner. Herkes onun kazandığını düşünür. Oysa elde etmekle hak etmek aynı şey değildir.

Bugün çoğu zaman sonuca bakıyoruz. Kim ne yaptı? Ne kadar kazandı? Hangi arabaya biniyor? Hangi makamda oturuyor? Bunları biliyoruz.

Peki ya keçinin nereden geldiğini kim biliyor?

Bir insanın nasıl yükseldiği, ne kazandığından daha fazla şey anlatabilir. Bazen bir makamın arkasında yıllarca verilmiş bir emek vardır. Bazen de yalnızca doğru zamanda çalınmış doğru bir kapı. İki insan aynı yere gelebilir: Biri emeğiyle, diğeri başkasının hakkından geçerek. Dışarıdan bakıldığında ikisinin de omzunda birer keçi vardır.

Emek karşılıksız kaldıkça, hak edenle elde eden arasındaki fark da görünmezleşiyor. İnsanlar ellerindeki keçiyi anlatmaya başlıyor.

"Çalıştım."

"Hak ettim."

"Çok mücadele ettim."

Bazen doğrudur.

Ama bazen anlatılan hikâyenin içinde küçük bir kapı vardır. Kimsenin görmediği bir kapı. O kapının arkasında da başkasının hakkı durur.

Kimsenin görmediği yerde haksızlığa el uzatmamak.

Kimsenin bilmeyeceği bir parayı cebe indirmemek.

Başkasının emeğine kendi imzasını atmamak.

Hak etmediği bir yere oturmamak.

Bunların hiçbirinin gösterişi yoktur. Haber olmaz. Alkışlanmaz. Belki de insanın kendisiyle baş başa kaldığında bildiği şeylerdir bunlar.

Çünkü eve eli boş dönmek her zaman yenilmek değildir.

Bazen insanın eve getirmediği şey, kendinden kaybetmediği şeydir.

Avcı ertesi gün yine ormana gidebilir. Bu kez gerçekten bir av bulabilir. Ama başkasının keçisini omzuna alıp eve getirdiği gün, yanında yalnızca bir keçi getirmiş olmaz. Kendi hikâyesini de değiştirmiş olur.

Eve getirdiğimiz her şey gerçekten bize ait olmayabilir.

Adaletin Şirazesi Kayınca...

Özgür BASUT

Türkiye'de artık gündemi takip etmek için gazete okumaya, özel bir araştırma yapmaya gerek yok. Sabah haberlere bakmak yeterli: Bir yerde operasyon, başka bir yerde soruşturma, öteki tarafta gözaltı, beride yeni bir iddia… Memleket adeta devasa bir adliye koridoruna dönüşmüş; vatandaş da elinde çay bardağıyla sıradaki kapının açılmasını bekliyor. Eskiden güne hava durumuna bakarak başlardık, şimdi hangi kurumda fırtına kopacağını merak ediyoruz.

Üstelik her olayda birkaç isim konuşuluyor, ama bu olayların ortaya çıkmasına imkân veren düzen çoğu zaman gözden kaçıyor. Oysa bir insanın açgözlü olması kişisel bir sorun; açgözlülüğün denetimlerden sıyrılıp kamu kaynaklarına ulaşabilmesi ise sistemin sorunudur. Kişileri değiştirip koltukları yenilemekle yetinirsek aynı sorunların yeni sahiplerini bekleriz.

Son dönemde fonlarla ilgili gündeme gelen iddialar da bunun bir örneği. Birikimini değerlendirmek isteyen vatandaş risk analizi yapıyor, sözleşme okuyor, uzman görüşü alıyor; kısacası parasını korumak için elinden geleni yapıyor. Sonra öyle iddialar ortaya çıkıyor ki insan, asıl riskin yatırım aracından çok, o aracı yönetenlere duyulan güvende olabileceğini düşünüyor. Vatandaş parasını çekmek istediğinde prosedürle tanışıyor, akıbetini öğrenmek istediğinde ise prosedürün bütün ailesiyle!

Elbette her iddia suçun kanıtı değildir. Ancak ciddi iddialar karşısında sorulması gereken yalnızca parayı kimin aldığı değil; paranın nasıl toplandığı, hangi vaatlerle yönetildiği ve denetim mekanizmalarının ne yaptığıdır. Vatandaşın güveni kaybolduğunda, en ayrıntılı sözleşmeler bile tek başına anlamını yitiriyor.

Üstelik mesele yalnızca parayla da sınırlı değil. Kadınların yumurtalarının ticari amaçlarla temin edilmesi veya yurt dışına gönderilmesiyle ilgili iddialar ve bu kapsamda sağlık çalışanlarının da adlarının geçtiği soruşturmalar, insanı daha hassas bir soruyla karşı karşıya bırakıyor: Para kazanma hırsı, insan bedeninin sınırlarına kadar dayandığında hangi değerler geride kalıyor?

Doktorun önlüğü, hemşirenin emeği, sağlık kurumlarının kapısı bir güven duygusu taşır. Bu alanda usulsüzlük iddialarının ortaya çıkması bile mesleki etik, insan sağlığı ve denetim konusunda ciddi sorular doğuruyor. Elbette soruşturulan kişileri peşinen suçlu ilan edemeyiz. Ancak bu tür faaliyetler gerçekten yaşandıysa, yalnızca sorumluların değil, bunlara imkân veren denetim boşluklarının da ortaya çıkarılması gerekir.

Benzer bir güvensizlik soframıza kadar uzanıyor. Sahte ürünler, etikette yazanla içinden çıkanın farklı olması, gıdada taklit ve tağşiş… Vatandaş artık yalnızca ürünün fiyatını değil, gerçekten ne satın aldığını ve sağlığını riske atıp atmadığını da düşünmek zorunda. Market alışverişi bile zaman zaman dedektiflik faaliyetine dönüşüyor.

Oysa vatandaşın görevi, aldığı ürünün içeriğini laboratuvar titizliğiyle araştırmak değil; denetim mekanizmalarının işlediğine güvenmektir. Gıdada hile yapan daha fazla kazanıyor, kurala uyan üretici haksız rekabetle karşılaşıyor ve ihlaller tekrar ediyorsa sorun yalnızca birkaç kişinin ahlakıyla açıklanamaz. Etkili denetim, caydırıcı yaptırım ve şeffaflık olmadan dürüstlüğü korumak da zorlaşır.

Fonlar, sağlık alanındaki iddialar ve gıda hileleri ilk bakışta birbirinden farklı meseleler gibi görünebilir. Oysa hepsinin ortak noktası aynı: Güvenin kötüye kullanılması ve hesap verebilirlik sorunu. Vatandaş parasını yatırırken, doktora giderken, marketten alışveriş yaparken aynı beklentiye sahip: Kuralların işlediğini ve birilerinin bu kuralları denetlediğini bilmek istiyor.

İşte tam burada adaletin terazisi devreye giriyor. Birinin dosyası hızla ilerlerken diğerininki yıllarca bekliyorsa, birinin en küçük hatası büyüteç altına alınırken diğerinin hakkındaki ciddi iddialar cevapsız kalıyorsa toplum doğal olarak hukukun nasıl işlediğini sorgular.

Adalet, herkese otomatik olarak aynı cezayı vermek değil; herkese aynı hukuk güvencelerini sağlamak ve benzer durumları kişiye göre değişmeyen ölçütlerle değerlendirmektir. Masumiyet karinesi de suç kanıtlandığında hesap verebilirlik de bu düzenin parçasıdır. Ancak hukuk, makamın, paranın veya nüfuzun karşısında esniyor izlenimi yaratırsa toplumun güvenini kaybeder.

İnsanın aklına ister istemez şu soru geliyor: Acaba adaletin de ayrıcalıklı müşterileri mi var? Normal vatandaş evrakını tamamlıyor, dilekçesini veriyor ve bekliyor. Güçlü isimler söz konusu olduğunda ise kamuoyu, sürecin neden farklı işlediğini anlamaya çalışıyor. Elbette her dosyanın koşulları farklı olabilir. Fakat eşitlik konusunda kuşkular büyüyorsa kurumların yalnızca adil olduklarını söylemesi yetmez; bunu uygulamalarıyla da göstermeleri gerekir.

Çünkü adaletin şirazesi kaydığında iki tehlikeli düşünce yayılır: Güçsüz olan kendini koruyamayacağını, güçlü olan ise kurallardan sıyrılabileceğini düşünür. Birincisi çaresizliği, ikincisi ayrıcalığı normalleştirir. Oysa hukuk, dürüst insanın enayi olmadığı, güçlü insanın da dokunulmaz sayılmadığı bir düzen kurmak için vardır.

Elbette operasyonlar yapılmalı, soruşturmalar yürütülmeli ve suç şüphesi bulunan olaylar araştırılmalıdır. Ancak operasyon sayısı tek başına başarı ölçüsü değildir. Asıl başarı; delillerin tarafsız değerlendirilmesi, suçsuzların haklarının korunması, suç kanıtlandığında sorumluların hesap vermesi ve aynı olayların tekrarlanmasını önleyecek düzenlemelerin yapılmasıdır.

Bütün bunların ortasında vatandaşın yeni bir uzmanlık alanı gelişti: Gündem takipçiliği. Sabah ekonomi haberleri, öğlen operasyonlar, akşam yeni açıklamalar… Bir yandan kirayı, faturayı ve mutfak masrafını hesaplıyor, diğer yandan ülkenin kaynaklarıyla, sağlığıyla ve adalet sistemiyle ilgili soruların peşinden koşuyor. Kendi bütçesinde açık çıktığında her harcamayı inceliyor; kamu kaynakları söz konusu olduğunda ise bazen en temel cevapları bile bulamıyor.

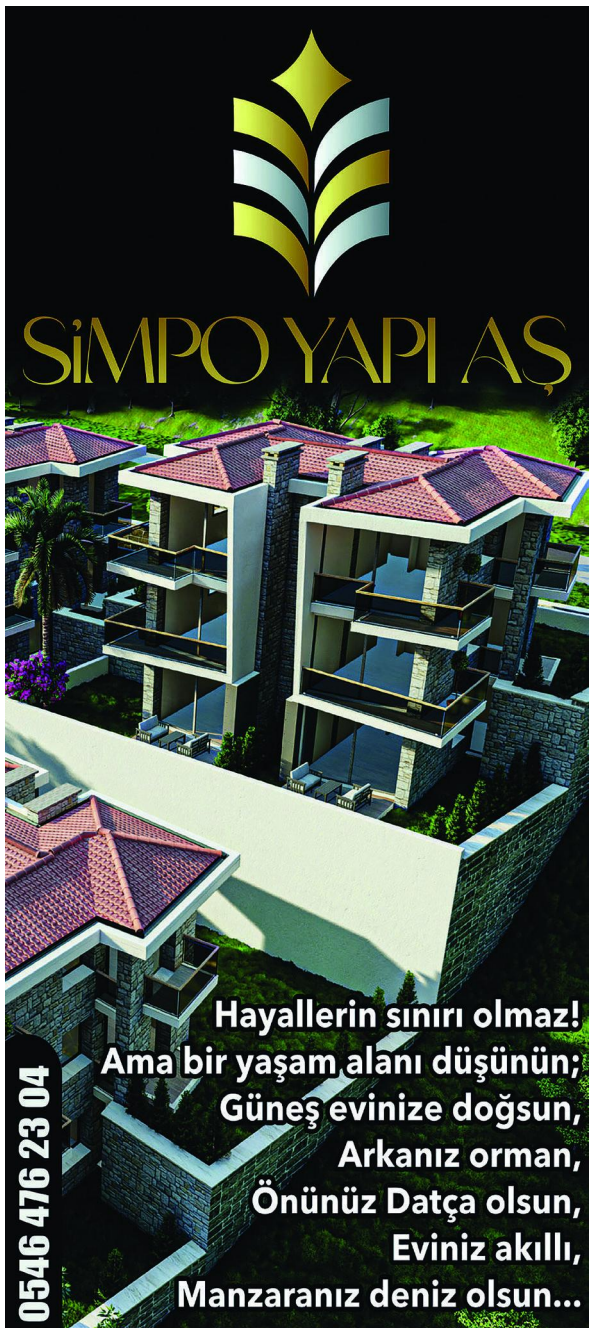
Belki de en tehlikeli olan, bütün bunlara alışmaya başlamamız. Yeni bir olay birkaç saat konuşuluyor, ardından başka bir haber geliyor. Öncekinin sonucu unutuluyor, gündem değişiyor. Böylece sorunların çözülmesinden çok, yeni başlıkların ortaya çıkması önem kazanıyor. Oysa vatandaşın beklentisi yeni bir skandal değil, öncekinin nasıl sonuçlandığını öğrenebilmek.

Sonuçta mesele kaç operasyon yapıldığı değil; paranın nereye gittiği, denetimin nasıl işlediği ve hukukun herkese eşit uygulanıp uygulanmadığıdır. Vatandaş fonunu yatırdığında parasının akıbetini öğrenmek, marketten alışveriş yaparken ürününe güvenmek, sağlık hizmeti alırken mesleki etik konusunda kaygı duymamak ve hakkını ararken ayrıcalıklı bir kapı aramak zorunda kalmamak istiyor.

Beklentisi aslında çok sade: Para nereye gittiyse açıklansın, iddialar araştırılsın, suç kanıtlanırsa sorumlular hesap versin, hile yapanın önüne geçilsin ve kurallar herkese uygulansın.

Çünkü bir ülkede adaletin terazisi kişiye göre tartıyorsa sorun yalnızca kefelerde değildir; teraziyi ayakta tutan düzendedir.

Asıl başarı, her gün yeni operasyon haberleriyle uyanmak değil; kimsenin makamı, parası veya nüfuzu sayesinde hukukun üzerine çıkamadığı bir ülke kurabilmektir.

Dön bak kendine: Yaşama Dair Notlar

Gül SESKİR / gulseskir@gmail.com

Dikkatimiz nereye gitmiş?

En son ne zaman bir kitaba gerçekten odaklanabildiniz? Ya da telefondan gelen bildirim sesine rağmen dikkatinizi dağıtmadan birini dinleyebildiniz?

Son zamanlarda ben de sık sık telefonumu bir mesaja bakmak için elime alıp kendimi bir Instagram hesabında, yavru bir kedinin hatta yavru bir maymunun hikâyesinde kaybolmuş bulabiliyorum. Sonra başka bir uygulamaya geçiyor, bakacağım mesajı tamamen unutabiliyorum. Ardından bunu disiplinsiz olmama bağlıyorum. Verimsiz bir gün geçirdiğimde de hayıflanıyorum.

Oysa yazar Johann Hari'nin 'Çalınan Dikkat' adlı kitabında da belirttiği bu durum, yalnızca dikkatsiz ya da disiplinsiz olmamızla açıklanamaz. Çünkü dikkatimizi sürekli bölmeye teşvik eden bir düzenin içinde yaşıyoruz. Hari, dikkat dağınıklığını yalnızca bireysel bir irade sorunu olarak görmüyor; teknolojiden çalışma hayatına, verimli uykudan sürekli bir şeylere yetişme telaşına kadar uzanan bir çerçevede ele alıyor.

Cal Newport ise Deep Work adlı kitabında "derin çalışma" kavramını gündeme getiriyor. Bir işe zaman ayırmakla o işe gerçekten odaklanmak tabii ki aynı sonucu yaratmaz. Bazen saatlerce masanın başında oturabilir ama zihnimizi sürekli başka şeylerle meşgul edebiliriz ve planladığımız kadar da ilerleyemeyebiliriz.

Ancak dikkatimizi yalnızca dış etkenler dağıtmıyor. Bazen bizi asıl meşgul eden, zihnimizin kendi içinde tekrar tekrar ürettiği düşünceler. Zihnimizde kavga ettiğimiz yan komşu, geçmişte geride bıraktığımız bir ilişkinin değerlendirmesi, hatta o gün yapılacakları düşünürken yapmaya çalıştığımız işten uzaklaşmak… Dışarıdaki gürültü azaldığında bile zihnimizin sessizleşmemesi bundan.

Peki, kendi zihnimizin nasıl çalıştığını ne kadar tanıyoruz?

Son zamanlarda sıkça karşıma çıkan bir konu var: Zihinsel Kodlama. Burak Dalgül adlı eğitmen, düşünce kalıplarımızı fark etmek, bunları sorgulamak ve daha işlevsel bir düşünme biçimi geliştirmek üzerinde duruyor. Aslında bu yaklaşımın dikkatimizle ilgili düşündürdüğü önemli bir nokta var: Bazen yalnızca dikkatimizi dağıtan şeyleri azaltmak değil, dikkatimizi hangi düşüncelere kaptırdığımızı da fark etmek gerekiyor. Çünkü zihnimiz, farkında olmadan aynı düşüncelerde dönüp durabiliyor.

Bu farkındalığa sahip olabilmek için kendimize birkaç soru sorabiliriz:

- Dikkatim nereye gidiyor? Bir işe oturduğumda zihnim beni en çok hangi düşüncelere götürüyor?
- İç konuşmam nasıl? "Yetiştiremeyeceğim", "Yine dağıldım" ya da "Ben zaten odaklanamıyorum" gibi cümlelerim, işe yaklaşımımı nasıl etkiliyor?
- Zihnim dağıldığında dikkatimi yeniden yaptığım işe yönlendirebiliyor muyum?
- Hedefim yeterince net mi? "Bugün çok çalışacağım" demek yerine "Bu listenin ilk 6 'sını tamamlayacağım" diyebiliyor muyum?

Hedeflerimizden söz etmişken, kişisel gelişim dünyasında da sıkça karşılaştığımız bir düşünce var: **Neye odaklanırsak onu hayatımızda büyütürüz.** Hedef belirlemek, ne istediğimizi bilmek ve ona uygun adımlar atmak elbette önemli. Fakat yalnızca bir şeyi düşünmek ya da çok istemek, onun gerçekleşmesi için yeterli değil. Dikkatimizi nereye yönelttiğimiz kadar, o yöndeki adınlarımız da önemli. Sosyal medyada bu düşünce bazen "doğru manifestlemek" adıyla çıkıyor karşımıza. İstediğin şeyi gerçekmiş gibi hayal etmen, bazen de geçmiş başarılarını kendine hatırlatman öneriliyor. Zihinde canlandırma, olumlu iç konuşma gibi yaklaşımlar karşımıza çıkabiliyor.

Üstelik zihinsel odaklanma söz konusu olduğunda uykumuzu, duygusal durumumuzu, çevremizi, iş yükümüzü ve fiziksel ihtiyaçlarımızı da göz ardı edemeyiz. Her şeyi irade eksikliğiyle açıklamak, bazen kendimize haksızlık etmemize neden olabilir.

Bir de en çok gözardı ettiğimiz konu; aslında **boşluklara ihtiyacımız var.** Her bekleyişi bir ekranla, her sessizliği yeni bir içerikle doldurmak zorunda değiliz. Yürürken çevremize bakmak, bir fincan kahveyi başka bir işle uğraşmadan içmek, düşüncelerimizin gelip geçmesine izin vermek… Bunlar zaman kaybı değil. Zihnin dinlenmesine ve toparlanmasına alan açmanın yolları olabilir.

Dikkatimizi yeniden kazanmak için kendimizi büyük değişimlere zorlamadan küçük denemeler yapabiliriz. Telefonu her titreşimde kontrol etmekten vazgeçmeyi deneyebiliriz. Her gün 15–20 dakikayı kesintisiz yapabileceğimiz bir hobimize ayırabiliriz.

Hari'nin de belirttiği gibi aslında bize dayatılan, bu dikkat dağıtan ortamda dikkatimizi korumak hem bireysel hem de toplumsal bir sorumluluk.

Çünkü dikkat, yalnızca bir işi bitirebilmek için ihtiyaç duyduğumuz bir beceri değil. Bir insanı gerçekten dinlerken, okuduğumuz satırların içinde kaybolurken, doğaya bakarken ya da kendi düşüncelerimizle baş başa kaldığımızda da ona ihtiyacımız var.

Dikkatimiz nereye gidiyorsa zamanımız da büyük ölçüde oraya gidiyor. Zamanımız nereye gidiyorsa hayatımızın önemli bir bölümü de orada geçiyor.

Belki de dikkatimizi geri kazanmak, yalnızca daha iyi odaklanmak değil; hayatımızda neye yer vereceğimize yeniden karar vermektir.

Hadi şimdi bakalım, **dikkatimiz nereye gitmiş?**

Harun BASUT

Bir'in İlk Deneyimi: Doğum

400 trilyonda bir ihtimal gerçekleşti. Sayısız olasılığın arasından bir "1" ortaya çıktı. Ama henüz dünyaya gelmedi. İlk nefesini almadı. Bir bedenin içinde yaşayan başka bir bedendi.

Binlerce atanın, sayısız karşılaşmanın ve seçimin ardından gerçekleşen bu "1", şimdi insan dünyasına girmeye hazırlanıyor. Fakat burada varoluşun ilk paradoksuyla karşılaşıyoruz: Yaşam, dünyaya acının içinden geçerek geliyor.

Yaşamı Veren de, Yaşama Gelen de

Doğum anında iki yaşam vardır. Biri yaşamı içinde taşımıştır, diğeri o yaşamın içinde taşınmıştır. Anne ve çocuk.

Aylar boyunca çocuk, kendi kalbine sahip olsa da yaşamını annesinin bedeni aracılığıyla sürdürmüştür. Sonra doğum başlar. Kasılmalar, sancı ve sonunda bırakma.

Çocuk da bir dünyadan diğerine geçmektedir. Karanlıktan ışığa, sıvıdan havaya, annesi aracılığıyla oksijen almaktan kendi nefesine.

Aynı doğumun iki tarafında da dönüşüm vardır. Biri bırakır, diğeri ayrılır.

İnsan olmanın ilk deneyimi nedir? Sevgi mi, güven mi, korku mu, yoksa acı mı?

Bebeğin ne hissettiğini kesin olarak bilemeyiz. Ancak doğumun bedensel açıdan büyük bir değişim olduğunu biliyoruz. Sıcaklık, basınç ve ışık değişir. Akciğerler çalışmaya başlar.

Belki ilk deneyim yalnızca acı değil, varoluşun bir hâlden diğerine geçişinin sarsıntısıdır.

Göbek kordonunun kesilmesi fiziksel bir acıdan çok, güçlü bir semboldür. Çünkü sona eren yalnızca bedensel bir bağlantı değil, bir yaşam biçimidir.

Fakat burada başka bir soru doğar: Doğum gerçekten ayrılık mıdır?

Belki doğumun ilk öğretisi budur: Her ayrılık yok oluş değildir. Bazen yaşam, devam edebilmek için biçim değiştirmek zorundadır.

400 trilyonda bir ihtimal artık gerçekleşmiştir. 1 buradadır.

Fakat bu varoluşun en çarpıcı tarafı, hiçbir şeyin onun kontrolünde olmamasıdır. Ne zaman doğacağını belirlemez, ilk nefesini planlamaz, nereye geldiğini bilmez.

Ve yine de gelir.

Belki insanın ilk deneyimi aynı zamanda ilk öğretisidir: Teslimiyet.

Ama bilinçli bir teslimiyet değil. Bir inanç, karar veya öğreti değil. Çıplak bir teslimiyet.

Binlerce ata, sayısız ihtimal, bir yumurta, bir sperm, bir rahim, bir doğum ve bir nefes…

Ve sonunda 1.

Belki varoluşun ilk hakikati hiçbir şey bilmediğimiz anda ortaya çıkar:

Bilmiyorsun. Kontrol etmiyorsun. Ama geçiyorsun.

Çünkü yaşamın ilk öğretisi belki de şudur:

Yaşam, kendisini yaşama teslim ederek dünyaya gelir.

Bi' Değerlerimize Baktırsak Mı?

Dyt. Canan Kaplan ERMİŞ

Okulların açılıp herkesin virüsünün bir araya toplanıp, kaynaşıp, kuluçka süresine doldurması ile okulun 3. ve 4. haftasından sonra topluma yayılmasıyla, buna ilaveten sıcaklıklarında düşmesi ile birlikte etrafımızda soğuk algınlığı, nezle, grip vakalarının arttığını görmekteyiz. Nitekim kış sezonuna girmeden önce mutlaka ama mutlaka en yakın sağlık kuruluşuna gidip bir değerlerinize baktırın derim. Çünkü bazı değerlerin düşük/yüksek olması kişinin çok daha kolay hastalanması, hastalığının çok uzun sürmesi, hastalığının şiddetinin artması, bağışıklığının giderek zayıflamasına neden olabiliyor. Kışı böyle geçirmemek için şimdilerde herkesin bir randevu alıp, değerlerine baktırması gerekiyor. Bu değerlere bakınca özellikle altında çizmek istediğim bazıları var. Hadi gelin onları inceleyelim.

*** DEMİR:** Oksijenin dokulara taşınmasından enerji üretimine, kas fonksiyonlarından bağışıklık sistemine kadar pek çok süreçte rol alan temel bir mineraldir. Toplumda demir düşüklüğü en sık karşılaştığımız tablolardan biridir. Nitekim demir seviyeleri herkeste çok önemli olmasına rağmen özellikle de menstral döngüsü devam eden kadınlarda, performans sporcularında, vücudunda demir emilimi noktasına kaçak olan kişilerde ekstra önem arz etmektedir. Yalnız demir seviyeleri değerlendirilirken gözden kaçan nokta sadece hemoglobin değerinin baz alınmasıdır. Hemoglobin değerinin normal seviyede görülmesine karşın ferritin değerlerinin düşük olması anemiye geçmeden önceki son durak olarak adlandırılabilir, o yüzden sadece hemoglobin değerinizin iyi olması yeterli değil bununla birlikte ferritin depolarının iyi olması kılavuzlarca önerilmektedir. Burada ferritin değerinin en az 30 olması gerektiğini söyleyen bazı yayınlar bulunmaktadır. Hemoglobin ve ferritin değerleri ile birlikte aynı zamanda transferrin seviyesi de çok önemli ve de üçünün birlikte hekim kontrolünde değerlendirilip buna göre takviye planlamasını yapılması gerekmektedir.

*** D VİTAMİNİ:** Birçoğunuzun bildiği gibi D vitamini güneş ışığının tene temasıyla vücut tarafından sentezlenen bir vitamindir. Yenice yaz aylarından çıktık nasılsa depolarım dolu diye düşünmeyin. Çünkü bazıları yazın çok az güneşlendiği, vücudunu güneşten korumak için kapalı tuttuğu ya da yoğun güneş kremi sürdüğü için aslında yaz aylarından çıkmasına rağmen D vitamini depolarında düşüklük görülebilmektedir. Şunu hatırlayalım D vitamini hem bir vitamin hem de vücutta bazı tepkimelerde neredeyse bir hormon gibi görev gören önemli bir vitamindir. Aynı zamanda bağışlılık sistemi ile ilgili en önemli parametrelerden biridir yani sizin D vitamininiz düşük olursa hem bağışıklık sisteminiz yavaş çalışıyor hem kilo verme hızınız yavaş oluyor hem de kemiklerle ilgili ciddi anlamda sorunlar yaşanabiliyor. Bu nedenle ezbere gitmemek adına mutlaka bir hekim kontrolünde değerlerinize baktırıp, gerekli takviyeleri almanız gerekiyor. Ayrıca hazır mevsimi gelmişken haftada iki gün taze balık tüketmenizi de D vitamini açısından mutlaka öneriyorum.

Evetttttt kan değerleri ile ilgili birçok parametre bulunmakta ve aslında her biri ayrı ayrı önem arz etmekte ama hepsini bu yazıya sığdıramayacağım için benim için en önemli olan iki tanesini detaylıca yazdım. Bunun yanında sadece bu ikisinin iyi olması genel olarak çok iyi olduğunuz anlamına gelmez. Bu nedenle bütününün bir hekim tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir. Kan değerlerinin, beslenme alışkanlıklarının, sporun olduğu aktif bir hayatın, kaliteli uyku düzeninin ve duygusal esnekliğin top yekûn iyi olduğu bir tabloda aslında bağışıklık sistemimizde iyi oluyor. Bağışıklık sistemi iyi olursa hastalıklara yakalanma, süresi, sıklığı, şiddeti gibi durumlar en aza indirgenmiş oluyor. Tüm bunlara dikkat ederek şimdiden keyifli, sağlıklı, güzel bir kış geçirmenizi diliyorum.

Bülent ZEYTİN

İçeri Çekilmek

Son zamanlarda ülke gündeminde yaşanan gelişmeler münferit skandallar ya da geçici krizler olmaktan öte, toplumun duygu dünyasını, adalet terazisini ve gelecek usulca yok eden, sosyo-psi kolojik algılarımızı felç eden bir hal almaya başladı. Açıktan yaşanan iradenin gaspı, fon vurgunlarındaki cezasızlık örtüsü, hukukun çifte standartlı giyotini, okullara değin sızan bir cinnet hali ve nihayetinde tüm bunlara karşı yükselen itirazların birkaç günde buharlaşıp gitmesi, bireyde sessiz ve aşamalı bir zihinsel kırılmaya yol açıyor.

Bu kırılmanın ilk durağı, çaresizliğin içselleştirildiği o malum eşiktir. İtirazın anlamsızlığına olan inanç, toplumun en kılçal damarlarında kendine alan buluyor. Birey, kamusal alanda ne denli gür bir ses çıkarırsa çıkarsın, sandığa ya da hukuka ne derece sahip çıkarsa çıksın; mekanizmanın kendi bildiğini okumaktan vazgeçmediğini acıyla tecrübe ediyor. Katılım kanallarının tıkandığı; emeğin, adaletin, eşitliğin ve dürüstlüğün ortada bırakıldığı her yeni vaka, zihnin derinliklerine şu tek cümle ile kazınıyor: "Ne yaparsan yap, değiştiremezsin." Bu inanç kök saldığında —ki bu inanç öngörülenin aksine hızlı bir şekilde kendine yer bulmuş durumda— itiraz etme refleksi yerini pasif bir kabullenişe, ardından da ruhu uyuşturan derin bir sessizliğe bırakıyor.

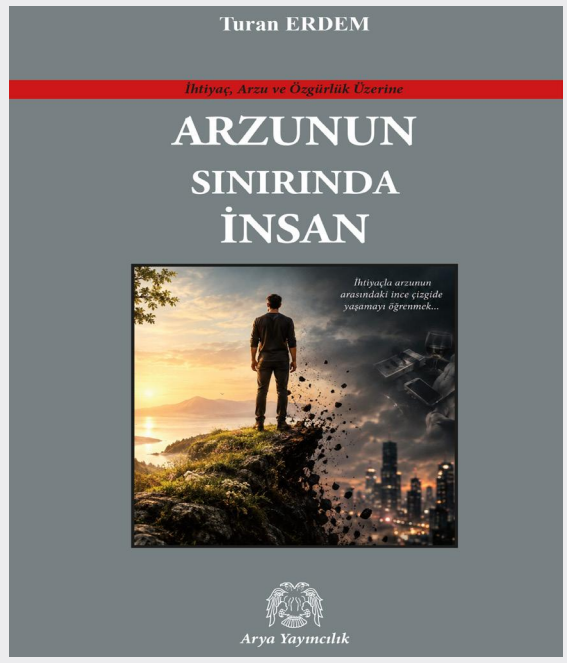
Bu sessizlik, kötülüğün olağanlaşıp hayatın olağan akışına karışmasının ta kendisidir. Kötülük ve yozlaşma, infial yaratan sarsıcı birer sapma olmaktan çıkar; gündelik hayatın arka planında sessizce çalan mırıltılı bir fon müziğine dönüşür. Dün büyük bir öfke ve utançla karşılanan ağır bir hukuksuzluk, adaletsizlik bugün dijital akışların arasında birkaç saniyelik bir kaydırma hareketine, akşam haberlerinde soğuk bir istatistiğe dönüşerek eriyor. Bu durum aynı zamanda hak ve adalet için sesini çıkartan, konfor alanını terk edip insan kalabilme savaşını verenleri de hem yalnızlaştırıyor hem de açık hedef haline getiriyor. Kötülük, bürokrasinin ve kurumlarının sıradan bir işleyiş biçimi haline geldiğinde, birey onu kaçınılmaz bir hayat kuralı olarak besler; anormallik normlaşır, kuralların çiğnenmesine şaşırmamak erdem sayılır. İnsan, maruz kaldığı bu sürekli adaletsizlik fırtınası karşısında akıl sağlığını ve yaşama hevesini koruyabilmek için duyarsızlaşmayı görünmez bir zırh gibi kuşanır. Artık canını yakan şey yalnızca dışarıdaki yozlaşma değil, kendi tepkisizliğinin yarattığı o derin suçluluk olur.

Zihnin bu duyarsızlaşma girdabında yaşadığı içsel gerilim, kaçınılmaz bir savrulmayı doğurur. Bir yanda kişinin içinde taşıdığı adalet ve dürüstlük özlemi, diğer yanda gözünün önünde fütursuzca sergilenen yozlaşma gerçeği vardır. Bu iki zıt kutup arasında sıkışan insan, sürekli bir vicdan azabıyla yaşayamayacağı için değerlerini acı gerçeğe uydurmaya başlar: "Sistem zaten hep böyleydi", "Herkes yapıyor" ya da "Benim elimden ne gelir ki?" cümleleri, ruhun sızısını dindiren birer zihinsel uyuşturucuya dönüşür.

Bu sosyo-psikolojik felcin son durağı, bireyin kendi iradesinden vazgeçip kalabalıkların gri gölgesinde kaybolmasıdır. Tekil bir vicdanın ağırlığını, çaresizliğin getirdiği o keskin yalnızlığı taşıyamayan insan, özgürce eyleme iradesinden gönüllü olarak feragat eder. Kendisini hazır kalıplara, kolektif sloganlara ve kitlelerin uyuşturucu akıntısına bırakır. Kalabalıklar arasında anonimleşmek; sorumluluğu bölüşmenin, "Artık yalnız değilim" diyerek o ağır vicdani yükü başkalarına devretmenin sahte ve geçici konforunu sunar. Birey, kendi iradesinden vazgeçtikçe eksilir; eksildikçe de kendi sürüklenişinin yalnızca pasif bir seyircisi haline gelir.

Tüm bu içsel kırılmaların ve toplumsal felcin ulaştığı nihai nokta, insanın kendi hakikatine yabancılaşarak sessizce geri çekilmesidir. Birey; adaletsizliğin fırtınası karşısında yaralanmamak için ördüğü o zırhın içinde, zamanla kendi sesini de yankısız bırakır. İradenin devredildiği, vicdanın uyuşturulduğu ve kötülüğün hayatın sıradan bir ritmi haline geldiği bu düzlemde, geri çekilmek bir korunma refleksi gibi görünse de aslında özün yavaşça feda edilmesidir. Kalabalıkların gri ve korunaklı gölgesine sığınan insan; yalnızlığını ve suçluluğunu bastırır belki ama günün sonunda kendi hayatının etken bir öznesi olmaktan çıkıp, sürüklenen bir gölgeye dönüşür. Toplumun üzerine çöken bu derin ve ağır sessizlik; sadece adaletin ve kurumların değil, insana dair o en zarif, en dürüst direncin de usulca silinip gitmesidir.

Bulun Okuyun

İnsan, doğduğu andan itibaren ihtiyaçlarıyla birlikte yaşamaya başlar. Nefes almak, beslenmek, korunmak, barınmak ve dinlenmek insanın yaşamını sürdürebilmesi için zorunlu olan temel ihtiyaçlardır. Bunlar insanın sonradan öğrendiği veya seçtiği davranışlar değildir. İnsan, yaşamını sürdürebilmek için bu ihtiyaçlarla birlikte var olur. Daha sonra başka insanlarla kurduğu ilişkiler içinde sevgi, güvenlik, aidiyet, iletişim ve öğrenme gibi toplumsal ihtiyaçlar da yaşamının önemli parçaları haline gelir.

Bunu Biliyor Muydunuz?

Ateş böceklerinin sadece geceleri romantik ışıklar saçan sevimli böcekler olmadığını biliyor muydunuz?

Görseldeki ateş böceği, doğadaki en şaşırtıcı avlanma stratejilerinden birini kullanan "Femme Fatale" (Ölümcül Kadın) Ateş Böceği (Photuris cinsi).

Photuris cinsine mensup dişi ateş böcekleri, başka türlerin (Photinus gibi) dişi çiftleşme ışık sinyallerini mükemmel bir şekilde taklit ederler.

Aşk arayışındaki talihsiz erkek ateş böceği, kendi türünden bir dişiyle karşılaştığını sanarak ışığa doğru uçar.

Ancak buluşma noktasına vardığında çiftleşmek yerine kendisini bekleyen tuzakla karşılaşır ve dişi ateş böceği tarafından avlanarak yenir.

Dişi ateş böceği bunu sadece beslenmek için yapmaz. Avladığı diğer ateş böceklerinde bulunan ancak kendisinin üretemediği "lucibufagin" adlı toksik koruyucu zehri bünyesine katar. Bu sayede kendisini kuşlardan ve örümceklerden koruyacak kimyasal bir zırh elde etmiş olur.

Düşüncelerden Süzülenler

"Bugünün toplumu insanı zorla köleleştirmez; insan, kendi kendisinin sömürücüsü haline gelir."

Byung-Chul Han

"Sadece hiçbir şey beklemediğin zaman gerçekten özgürsün; umut, zihnin prangasıdır."

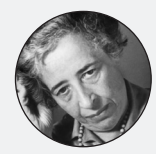
Emil Cioran

"Felsefe yolda olmaktır; soruları cevaplardan daha önemlidir ve her cevap yeni bir soruya dönüşür."

Karl Jaspers

"Dünyadaki kötülüklerin çoğu, hiçbir zaman iyilik ya da kötülük yapmaya karar verememiş insanlar yüzünden gerçekleşir."

Hannah Arendt

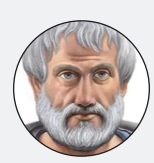
"Kendini aşmak isteyen insan, kendi ateşinde yanmayı göze almalıdır; önce kül olmadan nasıl yeni olabilirsin?"

Friedrich Nietzsche

"Kışın en soğuk gününde, içimde yenilmez bir yaz olduğunu öğrendim."

Albert Camus

"Herkes kızabilir, bu kolaydır. Ancak doğru kişiye, doğru ölçüde, doğru zamanda, doğru amaçla ve doğru şekilde kızmak; işte bu kolay değildir."

Aristoteles

İçişleri Bakanlığı: "Telefonda kendisini polis, asker, savcı olarak tanıtıp, ADINIZ FETÖ/PDY vb. TERÖR ÖRGÜTÜ SORUŞTURMASINA KARIŞTI diyerek para ve altın isteyenlere inanmayın."

DÜN'DEN BUGÜN'E

Milattan Önce 8. Binyılın Kalbine, Sırçalıtepe'ye Yolculuk

Okan ÖZALP - arkeologdatca@gmail.com | 0543 893 5417

Sisli bir Niğde sabahında, zaman otobüsünün kapıları açıldığında burnumuza hafif bir yanık odun kokusu, et kavurma buğusu ve her şeyden öte konkoidal kırılan obsidiyenin cam gibi tınlayan keskin tıkırtıları geliyor.

Müjgan Hanım hafif bir tebessümle ekibine ve yardımcısı Tuna'ya dönüyor ve konuşmaya başlıyor:

"Hoş geldiniz arkadaşlar. Şu an Volkanik Kapadokya'nın en yetenekli av silahı ve alet üretim merkezlerinden birindeyiz: Burasının ismi Sırçalıtepe Batı İşliği. Burası sıradan bir yaşam alanı değil; ham maddenin işlendiği, av teknolojisinin doruk noktasına ulaştığı özel bir üretim alanı. Birazdan Avcı-Zanaatkâr Baka ve çıraklarıyla tanışacaksınız. Lütfen adımlarınıza dikkat edin, yerler obsidiyen yongaları ve dilgi artıklarıyla dolu!"

İşliğin merkezinde, bir ceylan derisinin üzerine kurulmuş olan Baka, Nenezi Dağı ve Kayırlı'dan özenle getirilmiş koyu siyah ve gri-şeffaf obsidiyen kütlelerinin başında oturmaktadır. Müjgan Hanım ve ekibi Baka'nın bir işareti ile ceylan derili kilimlerin üzerine otururlar. Müjgan Hanım, gezi ekibine ustanın ellerini işaret eder:

"Bakın," der Müjgan Hanım, Baka'nın elindeki geyik boynuzundan yapılma baskı aletini göstererek.

"Baka Usta, önce taş kütlesinden iki vurma düzlemli (iki yönlü) simetrik bir ön form hazırladı. Şimdi ise baskı düzeltme tekniği uyguluyor. Dikkat ederseniz, şu an ürettiği form Orta Anadolu Neolitik toplumlarının en karakteristik silahı: Baskı düzeltili oval ok ucu. Usta, taze ve kaliteli Nenezi obsidiyenini seçmiş çünkü homojen yapısı sayesinde baskıyı verdiğinde yonga tam istediği gibi konkoidal biçimde ayrılıyor. Hemen yanındaki deride duran şu 9 adet küçük uca bakın; onlar ise saplı ok uçları. İleride bu oval formlar yerini tamamen saplı formlara bırakacak ama biz tam geçiş ve uzmanlaşma dönemine tanıklık ediyoruz. Usta, bu uçları tahta çubukların çentiklerine yerleştirip bitkisel reçine, katran ve hayvan siniriyle (reçine-sinir bağlama) sapa sabitleyecek."

Gelecekten gelen silah tasarımcısı Umay hayranlıkla sorar: *"Bu uçların mızrak değil de fırlatılan ok ucu olduğundan nasıl emin olabiliyoruz Müjgan Hanım?"*

Müjgan Hanım gülümser:

"Harika soru! Çok dikkatli bakarsanız bu uçların tam tepe noktalarında çarpma kırıkları olduğunu görürsünüz. Yani bu aletler saplama mızrağı gibi elde tutulmadı; yaydan fırlatılıp hedefe yüksek hızla çarptı. Üstelik Üst Paleolitik'ten beri gelişen o aerodinamik tasarım, burada hafif ama yüksek delici güce sahip tam bir 'fırlatma ucuna' dönüşmüş durumda."

Baka Usta, hazırladığı ok uçlarını bir kenara koyup ahşap tezgâhın üzerindeki ceylan ve yaban koyunu kemiklerini düzenlerken, Müjgan Hanım ekibine avcılığın sosyo-ekonomik derinliğini anlatmaya başlar:

"Sırçalıtepe'de avcılık sadece kaba bir beslenme faaliyeti değildir arkadaşlar. Bakın, az önce dışarıda pişirilen etleri gördünüz. Burada yabani koyun, keçi, sığır, hatta domuz, geyik ve tavşan avlanıyor. Ancak bu avlar tek bir avcının başarısı değil; büyük bir iş birliği, iletişim ve görev paylaşımı ürünüdür. Avcılarımız, tıpkı Çatalhöyük duvar resimlerinde gördüğümüz gibi organize hareket ederler. Hayvanların göç rotalarını iyi bilirler. Bazen çukur tuzakları kurarlar, bazen taş dizileri ve çitlerle sürüleri dar koridorlara sürerler. En önemlisi nedir biliyor musunuz? Avın toplu tüketimi ve şölenler! Avlanan büyük bir yaban öküzü ya da geyik, topluluk üyelerini bir araya getirir. Etin paylaşılması; dayanışmayı, akrabalık bağlarını güçlendirir ve kabile içi hiyerarşiyi pekiştirir. Yabani hayvan, sadece kalori değil, aynı zamanda ruhsal ve sembolik bir varlıktır."

Müjgan Hanım ekibini işliğin diğer tarafındaki tezgahlara doğru götürür. Burası sadece silahların değil, günlük yaşamın tüm aletlerinin üretildiği canlı bir atölyedir.

"Gelelim işleme aletlerine..." der Müjgan Hanım bir tabloyu gösterir gibi yerdeki aletleri gruplayarak:

"Dikkat ettiniz mi? Baka Usta ok uçlarını ve keskin kazıyıcıları obsidiyenden yapıyor çünkü obsidiyen hızlı, son derece keskin ve hassas iş çıkarır. Ama şu köşedeki orak bıçaklarına bakın! Onların tamamı çakmaktaşından. Neden mi? Çünkü çakmaktaşı obsidiyene göre çok daha dayanıklıdır. Saplı kullanılan, sert tahıl saplarını keserken darbe alan orakların çabuk kırılmaması gerekir. Baka Usta ve ekibi hangi taşın nerede dayanıklı olacağını çok iyi biliyor!"

"Şu kemikten yapılmış sivri uçlu bızlara ve obsidiyen kazıyıcılara bakın. Bunlar Aşıklı Höyük'ten beri süregelen harika bir deri işleme geleneğidir. Avlanan hayvanların derileri bu kazıyıcılarla temizlenir, kemik bızlarla delinerek giysiye, torbaya dönüştürülür. Köşedeki bazalt ve andezitten yapılmış devasa alt ve üst öğütme taşlarını, havanellerini görüyorsunuz. Bunlar toplanan yabani veya üretilen tahılların kırma ve öğütme işlemlerinde kullanılıyor. Ahşap şekillendirmek için kullanılan yassı taş baltalar ve evlerin kırmızı sıvalı tabanlarını parlatmak için kullanılan açkı taşları da burada üretiliyor. Ve son olarak Baka'nın yardımcılarından birinin elindeki şu nesneye bakın: Kemer tokası ve kakmalı kemik kolye ucu. İki ucunda delikler olan, küçük taş parçaları kakılarak stilize insan ve hayvan formu verilmiş bu kemik obje, Sırçalıtepe insanının sadece hayatta kalmaya çalışmadığını; estetiğe, kişisel süslenmeye ve kimlik vurgusuna ne kadar değer verdiğini gösteriyor."

İşlikteki ustalar gün batımına doğru aletlerini toparlarken, konutların içindeki kil sıvalı tabanların, ocakların ve silo dizilerinin yanından geçerek zaman otobüsüne geri dönülür.

Müjgan Hanım yolculuğu şu sözlerle özetler:

"Bugün Milattan Önce 8. binyılda Sırçalıtepe'de tanık olduğumuz şey, insanoğlunun doğayı okuma, taşı tanıma ve onu bir yaşam stratejisine dönüştürme becerisidir. Baka Usta'nın bastığı her bir yonga, sadece bir av silahı değil; binlerce yıllık teknik bilgi birikiminin, toplumsal iş birliğinin ve Anadolu Neolitik kültürünün ölümsüz bir parçasıdır."

Kaynakça: Şirrin, Ş. (2026). Sırçalıtepe ok uçlarının tipolojisi ve yapım teknikleri [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].

Solucan
KENDİNİ DERGİ SANAN AYLIK GAZETE

Yağmur Tic. İnş. Yay. Ltd. Şti. Adına Sahibi: Ahmet BASUT
Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Özgür BASUT
Sayfa Editörü: Ö. Kaya HANZEY
Grafik: Gülseren ÇİMENTAY

Baskı: Akademi Matbaa - Davutpaşa Cd. Güven İş Merkezi D Blok No: 114 Topkapı - İstanbul

Yasal Sorumluluk: Gazetede yer alan makale, yorum, haberler ve ilanlardan yazarları sorumludur.

İskele Mah. Rauf Balıkçı Sk. No: 13/D Datça-Muğla - 0252 712 81 04 - 0532 590 23 45
www.gazetesolucan.com - gazetesolucan

ozgurbasut@gmail.com
Özgür BASUT

Kriz Var, İlke Yok

Dünya, kötü yazılmış bir kara mizah filminin içine hapsolmuş gibi. Senaryo her gün biraz daha ağırlaşıyor, oyuncular değişiyor ama faturayı hep aynı insanlar ödüyor. Fransa'da öğrencilerin öncülüğünde yükselen ve dünyanın farklı yerlerindeki toplumsal itirazlarla buluşan gösteriler de bu filmin yeni ama belki de en eski sahnelerinden biri. Gençler sokaklarda geleceklerini arıyor; karşılarına çıkan manzara ise pek iç açıcı değil: Pahalı hayat, güvencesiz iş, erişilmez evler ve her seçim döneminde yeniden dağıtılan umut vaatleri.

Bir zamanlar gençlere "geleceğinizi kurun" denirdi. Şimdi aynı gençler, "hangi parayla?" diye soruyor. Üniversite bitirmek iş garantisi sağlamıyor, çalışmak insanca yaşamaya yetmiyor, ev sahibi olmaksa bilim kurgu filmlerine özgü bir hayale dönüşüyor. Bir kira ilanına bakmak, bazen onlarca ekonomik rapordan daha açıklayıcı. Dünyanın farklı ülkelerinde yükselen öfkenin ortak noktası da burada yatıyor: İnsanlar kendilerine sürekli sabretmeleri söylenen bir düzende, sabrın bile lüks hâline geldiğini görüyor.

Üstelik geçim derdi, insanların sırtındaki tek yük değil. Bir de yıllardır süren, ne zaman biteceği belli olmayan savaşlar var. Birileri haritaların başında sınırları, ekranların karşısında gerekçeleri tartışırken sıradan insanlar evlerini, sevdiklerini ve hayatlarını kaybediyor. Savaşın ilk günlerinde açıklamalar bol, stratejiler büyük, hedefler nettir. Zaman geçtikçe gerekçeler birbirine karışıyor; savaşın neden başladığını tartışanlar azalırken, bedelini ödeyenlerin sayısı artıyor. Bombaların sesi haber bültenlerinde sıradanlaşıyor, yıkılmış şehirler birkaç satıra sığıyor. Dünya bir sonraki gündem maddesine geçiyor ama enkazın altında kalan hayatlar hiçbir yere gidemiyor.

Savaşın ateşi uzak ülkelerde yanıyor gibi görünse de dumanı herkesin sofrasına ulaşıyor. Enerji pahalanıyor, gıda zamlanıyor, bütçeler daralıyor. Savaşın tarafı olmayan insanlar bile onun faturasını ödüyor; zaten geçim sıkıntısıyla boğuşan vatandaş, bir de küresel krizlerin masrafını üstleniyor. İnsanlar yalnızca yoksullaşmıyor, hayatları üzerindeki söz haklarının da azaldığını hissediyor. Tam da böyle zamanlarda, sorunları çözmesi beklenen siyasetin ne yaptığına bakmak gerekiyor.

Manzara pek değişmiyor. Dün başka bir partinin kapısında duran, bugün başka bir rozet takıyor; dün savunduğunu bugün inkâr ediyor, dün rakip ilan ettiğine bugün kol kola giriyor. Herkesin gerekçesi hazır: "Ülkemizin menfaatleri." Ne kadar kullanışlı bir cümle! İnsan kendi siyasi manevrasını bile memleketin üzerine örtebiliyor. Seçmen ise hangi ilkenin ne zaman değiştiğini anlamaya çalışırken, kendi hayatındaki değişmeyen tek şeyi fark ediyor: Geçim sıkıntısını.

Siyasetçiler elbise değiştirir gibi parti değiştirirken, vatandaşın değiştiremediği tek şey çoğu zaman hayat pahalılığı oluyor. Üstelik bütün bu manevraları sorgulamak da her zaman kolay değil. Eleştiri yapanların, soru soranların ve yazanların baskı altında hissettiği bir ortamda sorun, siyasetin sınırlarını aşıp toplumun nefes alma meselesine dönüşüyor. İnsan düşüncesini açıklamadan önce başına gelebilecekleri hesaplıyorsa, korku çoktan gündelik hayatın bir parçası olmuştur. Kalemin cezaeviyle, sorunun suçlamayla, itirazın düşmanlıkla anıldığı yerde en etkili sansürcü, insanın kendi kendine uyguladığı korkudur.

Bütün bunlar yaşanırken sokaklarda yükselen öfkeyi anlamamak mümkün mü? Geçinemeyen, geleceğine güvenemeyen, düşüncesini özgürce ifade edemediğini hisseden insanın itirazı, birbirinden kopuk sorunların tesadüfi toplamı değildir. Hepsi aynı soruya bağlanıyor: İnsan, kendi hayatı üzerinde ne kadar söz sahibi? Bu soruyu yalnızca bir güvenlik meselesi olarak görmek, yangının neden çıktığını sormadan itfaiyecileri suçlamaya benziyor.

Gençlerin talebi de tam olarak burada anlam kazanıyor. İstedikleri yalnızca daha iyi maaşlar ya da daha ucuz evler değil; emeklerinin karşılığını alabildikleri, adaletin herkese eşit uygulandığı ve yarın hakkında söz söyleyebildikleri bir hayat. Fransa'da başlayan ya da başka ülkelerde farklı nedenlerle yükselen protestoların ortaklaştığı nokta, insanlara sürekli vaat edilen gelecekle bugün yaşadıkları hayat arasındaki uçurum. O uçurum büyüdükçe, meydanlar da kalabalıklaşıyor.

Umut bugün biraz yeraltına çekilmiş olabilir. Fakat sokakta itiraz eden öğrencide, haksızlık karşısında susmayan yurttaşta ve gerçeği yazmaktan vazgeçmeyen kalemde hâlâ yaşıyor. Çünkü insanlar yalnızca yoksulluğa değil, çaresizliğe de itiraz ediyor. Hiçbir siyasi manevra, hiçbir gösterişli nutuk, hiçbir yeni rozet bu gerçeği sonsuza kadar örtemez.

winsa

ERVA İNŞAAT

Modern Yapılar İçin Güçlü Dokunuşlar

Erva İnşaat, alüminyum doğrama, kapı ve pencere sistemleri, demir doğrama, kepenk sistemleri, panjur, sineklik, duşa kabin, küpeşte korkuluk, çelik kapı, açılır cam balkon uygulamalarında ve inşaat, tadilat, dekorasyon çözümleri ile kalite, estetik ve dayanıklılığı bir araya getiren güvenilir bir çözüm ortağıdır.
Modern mimarinin ihtiyaçlarına uygun, fonksiyonel ve uzun ömürlü uygulamalar sunan Erva İnşaat, aynı zamanda sektörün öncü markalarından WİNSA'nın yetkili satıcısı olarak, yüksek standartlarda PVC doğrama çözümlerini uzmanlıkla hayata geçirir. Profesyonel ekibi, titiz işçiliği ve müşteri memnuniyetini merkeze alan yaklaşımıyla Erva İnşaat, yaşam ve çalışma alanlarınıza değer katan kalıcı çözümler üretir.

ADRES:

İLETİŞİM:
Erva TEMEL